

امروز اگر مسئولین نظام جمهوری اسلامی ایران با مواد مخدر به سختی مبارزه می کنند، این یک جهاد بزرگ،

یک حرکت بسیار عمیق در راه پیشرفت ملت ایران است. «مقام معظم رهبری مدظله العالی»

جناب آقای دکتر مؤمنی

دبیر کل محترم ستاد

موضوع: نتایج طرح پژوهشی بررسی نگرش مرتکبان جرائم مواد مخدر، روانگردان ها و پیش سازها نسبت به میزان اثر بخشی مجازات های پیش بینی شده در قانون مبارزه با مواد مخدر و نحوه رسیدگی به این جرائم در محاکم قضایی -

استان کرمان

با سلام و احترام؛

بدینوسیله به استحضار حضرتعالی می رساند:

۱ طرح پژوهشی مزبور، در راستای مصوبه شورای تحقیقات دبیرخانه ستاد در سال ۱۳۹۷-۱۳۹۸ در خصوص بررسی نگرش مرتکبان جرائم مواد مخدر، روانگردان ها و پیش سازها نسبت به میزان اثر بخشی مجازات های پیش بینی شده در قانون مبارزه با مواد مخدر و نحوه رسیدگی به این جرائم در محاکم قضایی - استان کرمان مبادرت ورزیده است.

۲ روش تحقیق و نمونه آماری: این پژوهش از نوع مقطعی و جامعه آماری پژوهش شامل مرتکبان جرائم مواد مخدر ساکن در ندامتگاه مرکزی شهر کرمان بوده که به صورت در دسترس ۱۸۸ نفر (۵۷ نفر زن و ۱۳۱ نفر مرد) از آنان حاضر به همکاری برای انجام پژوهش بوده اند.

۳ وضعیت جمعیت شناختی و نتایج حاصله:

وضعیت جنسیت پاسخگویان	درصد
زن	۳۰/۳
مرد	۶۹/۷
جمع	۱۰۰

وضعیت تاهل پاسخگویان	درصد
مجرد	۱۷/۶
متاهل	۸۲/۴
جمع	۱۰۰

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۵/۱۲

شماره: ۱۵/ ۲۷۴۷۹۷۳

پیوست:

جمهوری اسلامی ایران

ریاست جمهوری

ستاد مبارزه با مواد مخدر

درصد	وضعیت سن پاسخگویان - سال
۲/۷	۱۵ تا ۲۰
۳۸/۸	۲۰ تا ۳۰
۴۵/۷	۳۰ تا ۴۰
۵/۹	۴۰ تا ۵۰
۵/۳	۵۰ تا ۶۰
۱/۶	۶۰ به بالا
۱۰۰	جمع

درصد	وضعیت تحصیلات پاسخگویان
۵/۹	بیسواد
۱۴/۹	ابتدایی
۲۹/۳	راهنمایی
۲۳/۴	دیپلم
۱۵/۴	دیپلم
۵/۳	فوق دیپلم
۴/۸	کارشناسی
۱/۱	کارشناسی ارشد و بالاتر
۱۰۰	جمع

درصد	وضعیت نوع ماده مصرفی پاسخگویان
۴۶/۸	تریاک
۲۵	نشیشه
۸	هرویین
۷/۴	کراک (هروئین فشرده)
۷/۴	ماری جوانا
۳/۷	قرص محرک
۱/۷	سایر مواد
۱۰۰	جمع

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۵/۱۲

شماره: ۱۵/ ۲۷۴۷۹۷۳

پیوست:

درصد	از چه سنی دست به اعمال خلاف قانون زدید؟ - سال
۱۶	۲۰ تا ۱۵
۶۸/۱	۳۰ تا ۲۰
۱۴/۴	۴۰ تا ۳۰
۱/۱	۵۰ تا ۴۰
۰/۵	۶۰ تا ۵۰
۱۰۰	جمع

درصد	آیا مواد مصرف کرده اید؟
۸۹/۴	بله
۱۰/۱	خیر
۱۰۰	جمع

درصد	نقش دوستان پاسخ گویان در ارتکاب جرائم مواد مخدر
۱۸,۶	کمی
۲۳,۴	تاحدودی
۳۴,۱	متوسط
۱۳,۸	زیاد
۱۰,۱	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	نقش همسر پاسخ گویان در ارتکاب جرائم مواد مخدر
۱۹,۷	کمی
۲۶,۶	تاحدودی
۳۲	متوسط
۱۷,۶	زیاد
۳,۲	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	نقش محل زندگی پاسخ گویان در ارتکاب جرائم مواد مخدر
۱۸,۱	کمی
۲۳,۴	تاحدودی
۳۶,۷	متوسط
۱۶,۵	زیاد
۵,۳	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۵/۱۲

شماره: ۲۷۴۷۹۷۳/۱۵

پیوست:

درصد	میزان آشنایی پاسخ گویان با مجازات های تعیین شده برای جرائم مواد مخدر
۹	کمی
۲۱,۸	تاحدودی
۳۸,۹	متوسط
۲۳,۹	زیاد
۶,۴	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	میزان کسب اطلاعات و آموزش از والدین در ارتباط با جرائم مواد مخدر
۲۰,۲	کمی
۳۷,۲	تاحدودی
۲۰,۸	متوسط
۲۰,۲	زیاد
۱,۶	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	تاثیر محتوای قسمت حوادث روزنامه ها در ارتکاب جرائم مواد مخدر پاسخ گویان
۱۳,۸	کمی
۲۵	تاحدودی
۳۳,۱	متوسط
۲۰,۷	زیاد
۷,۴	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	تاثیر محتوای سریال ها یا فیلم های سینمایی با مضمون راه های انجام جرائم مواد مخدر در پاسخ گویان
۱۶,۵	کمی
۲۷,۷	تاحدودی
۳۳,۵	متوسط
۱۸,۱	زیاد
۴,۲	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	نقش نصب بنرها و تابلوهایی در سطح شهر در رابطه با مجازات های جرائم مواد مخدر در کاهش ارتکاب جرائم مواد مخدر در پاسخ گویان
۱۲,۲	کمی
۲۱,۴	تاحدودی
۳۴	متوسط
۲۰,۲	زیاد
۱۲,۲	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۵/۱۲

شماره: ۱۵/ ۲۷۴۷۹۷۳

پیوست:

درصد	نقش آموزش‌ها در پیشگیری از جرم مواد مخدر در مدارس و مقاطع تحصیلی به منظور جلوگیری از وقوع جرم مواد مخدر در بزرگسالی در پاسخگویان
۱۰,۶	کمی
۱۸,۶	تاحدودی
۲۴	متوسط
۳۱,۴	زیاد
۱۵,۴	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	نقش نیاز اقتصادی در ارتکاب جرائم مواد مخدر پاسخ‌گویان
۱۱,۷	کمی
۲۲,۹	تاحدودی
۳۰,۸	متوسط
۲۹,۸	زیاد
۴,۸	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	نقش داشتن شغل با درآمد مکفی و خوب در عدم خرید و فروش مواد مخدر پاسخ‌گویان
۱۱,۷	کمی
۲۶,۱	تاحدودی
۳۵,۶	متوسط
۲۰,۷	زیاد
۵,۹	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	نقش درآمد زیاد و وسوسه‌انگیز حاصل از قاچاق مواد مخدر در پذیرش ریسک توسط پاسخ‌گویان
۹,۶	کمی
۲۷,۷	تاحدودی
۳۴	متوسط
۲۱,۳	زیاد
۷,۴	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۵/۱۲

شماره: ۱۵/ ۲۷۴۷۹۷۳

پیوست:

درصد	نقش مجازات جریمه نقدی در کاهش ارتکاب جرائم مواد مخدر توسط پاسخ گویان
۹	کمی
۲۵,۵	تاحدودی
۴۳,۱	متوسط
۱۶,۵	زیاد
۵,۹	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	نقش مجازات زندان در کاهش ارتکاب جرائم مواد مخدر توسط پاسخ گویان
۱۱,۷	کمی
۲۱,۳	تاحدودی
۳۵,۱	متوسط
۲۲,۹	زیاد
۸,۵	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	نقش مجازات اعدام در کاهش ارتکاب جرائم مواد مخدر توسط پاسخ گویان
۳۱	کمی
۳۱,۴	تاحدودی
۲۳,۹	متوسط
۹	زیاد
۳,۷	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	آیا شدت مجازات‌های تعیین شده می‌تواند در کاهش ارتکاب جرائم مواد مخدر و روانگردان موثر باشد؟
۱۳,۳	کمی
۲۱,۳	تاحدودی
۳۰,۳	متوسط
۲۵	زیاد
۱۰,۱	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	هر بار که دستگیر می‌شوم تصمیم می‌گیرم جرم را کنار بگذارم اما دوباره وسوسه می‌شوم و به تصمیم پایبند نیستم
۱۱,۲	کمی
۱۸,۶	تاحدودی
۳۴,۵	متوسط
۲۹,۸	زیاد
۵,۹	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	نقش جلوگیری و سخت گیری شدید از ورود مواد مخدر در مرزهای کشور بر جرائم مواد مخدر
۱۱,۷	کمی
۲۱,۳	تاحدودی
۲۳,۴	متوسط
۲۸,۷	زیاد
۱۴,۹	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

درصد	نقش کشورهایی که در کاشت و تولید و عرضه مواد مخدر هستند در بروز جرائم مواد مخدر در کشور از دیدگاه پاسخگویان
۱۲,۲	کمی
۱۹,۷	تاحدودی
۳۱,۴	متوسط
۲۰,۷	زیاد
۱۶	خیلی زیاد
۱۰۰	جمع

جمع‌بندی نتایج بدست آمده بیانگر آن است که :

- 🌐 بیشترین فراوانی مرتکبین جرائم مواد: مردان در رده‌ی سنی ۳۰ تا ۴۰ سال ، دارای تحصیلات راهنمائی، متاهل و دارای ۳ فرزند که خود نیز اکثرا مواد مخدر (تریاک) مصرف کرده‌اند.
- 🌐 بسیاری از این افراد به فشار اقتصادی، کمبود اطلاعات ، سواد ناکافی، محل زندگی جرم خیز و داشتن دوستان نا ایمن تاکید داشته‌اند.
- 🌐 تاثیر رسانه‌ها و اینکه یک فرد جوان با تحت تاثیر قرار گرفتن از فیلم‌های جنایی و به علت مشکلات هویتی و با قرار دادن خود به جای شخصیت فیلم (که معمولا اشخاصی با قابلیت مهارت‌های جسمی و هوشی زیاد) اقدام به اعمال خلاف قانون می‌زنند.
- 🌐 از منظر بسیاری از مجرمین به ترتیب مجازات‌هایی از جمله اعدام، زندان، شلاق و جریمه نقدی بیشترین اثربخشی را در کاهش ارتکاب جرائم مواد مخدر دارند.
- 🌐 بیشتر افرادی که مرتکب این جرائم شده‌اند اذعان دارند که مجازات‌ها باید سنگین باشد ولی انگیزه‌های مالی و اقتصادی آنها را به این سمت و سو کشانده است.
- 🌐 نگرش مجرمین مواد مخدر در رابطه با مجازات‌های تعیین شده برای جرائم مواد مخدر در سطح متوسط بر کاهش ارتکاب به جرم و از بین بردن جرم موثر می‌باشد.
- 🌐 با وجود کیفر اعدام و دیگر مجازات‌ها همچون زندان ابد، جرائم مواد مخدر نه تنها کاسته نشده بلکه دستگیری‌های مجرمان این جرائم و آمار کشفیات مواد مخدر در طی چهار دهه روند افزایشی داشته که

حکایت از ضعف برخی از مجازات‌ها در تامین هدف ارعابی و جلوگیری عمومی از ارتکاب جرم داشته و تا زمانی که مجازات‌ها به گونه ای مفید و برنامه ریزی و با پشتوانه علمی و اجتماعی اصلاح نشوند، حذف سازمان جرم از جامعه امکان پذیر نخواهد بود.

۴ پیشنهادها:

- ④ با توجه به حساسیت دوران نوجوانی، از سوی دستگاههای فرهنگی کشور با جدیت و شتاب بیشتر نسبت به ارتقاء سطح آگاهی، اصلاح نگرش نسبت به مصرف مواد و همچنین ارتقاء توانمندسازی روانی - اجتماعی آنان، اقدامات لازم صورت پذیرد.
- ④ درخصوص تبعات مصرف تریاک (با تاکید بر نتایج تحقیق جناب آقای دکتر ملک زاده - معاون محترم پژوهش وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی) و با بهره گیری از ظرفیت فضای مجازی و ...، جریان سازی رسانه ای مستمر صورت پذیرد.
- ④ با توجه به تبعات و آثار سوء برخی از فیلم های داخلی و خارجی و همچنین موارد مندرج در جرائد، مرتبط با مواد مخدر و روان گردان ها و پیامدهای بعدی در نوجوانان و جوانان، در چارچوب سیاست های رسانه ای ستاد، مراتب جهت اصلاح روند اطلاع رسانی، به رسانه ملی و .. ابلاغ گردد.
- ④ نسبت به ارتقاء سطح اطلاع رسانی به نوجوانان و جوانان در خصوص مجازات های ناشی از قاچاق، خرید و فروش، حمل و نگهداری مواد اقدام جدی و مستمر صورت پذیرد.
- ④ حاملان و خرده فروشان مواد عموماً مردان جوان و دارای ضعف شدید مالی بوده که به مشاغل قانونی دستیابی پیدا نکرده و سطح اقتصادی پایین داشته اند. بدون شک اصلاح کارکرد خرده نظام اقتصادی می تواند در روند کاهش جرائم تاثیر گذار باشد.
- ④ اصلاح برخی از مجازات های مندرج در قانون مبارزه با مواد مخدر بر مبنای شواهد علمی. منوط به اوامر عالیست.

حمید رضا صرامی
مدیر کل دفتر تحقیقات و آموزش